

عنوان مقاله:

پژوهشی در استقرارهای پیش ازتاریخ و تاریخی شهرستان قلعه گنج (بخش چاه دادخدا)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی، دوره 12، شماره 3 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

سلمان انجم روز - دانشجوی دکتری باستان شناسی، دانشگاه تربیت مدرس

محمد مرتضایی - دانشیار پژوهشگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

خلاصه مقاله:

چاه دادخدا به عنوان یکی از دو بخش شهرستان کنونی قلعه گنج، در جنوبی ترین نقطه استان کرمان قرار دارد و تلاقی گاه این استان با استان های هرمزگان و سیستان و بلوچستان به شمار می رود. نخستین فصل بررسی و شناسایی باستان شناسی شهرستان قلعه گنج در راستای تکمیل نقشه باستان شناسی کشور و باهدف روشن ساختن وضعیت فرهنگی منطقه در دوران مختلف در بخش چاه دادخدا انجام شد. افزون بر اهداف یادشده، در پژوهش حاضر تلاش می شود با تحلیل و تلفیق نتایج حاصل از این پژوهش، ارتباطات و برهم کنش های منطقه ای و فرامنطقه ای این ناحیه با نواحی مجاور مشخص شود. تا از این منظر اهمیت و قابلیت این ناحیه از جنوب شرق ایران جهت تبیین پدیده یادشده روشن شود. بر اساس بررسی انجام شده ۶۶ محوطه و اثر در این پژوهش شناسایی و ثبت گردید که با توجه به مجموعه های سطحی به دست آمده به دوران پارینه سنگی (۲ مورد)، هزاره پنجم پ.م (۲ مورد)، هزاره چهارم پ.م (۱۰ مورد)، هزاره سوم پ.م (۲۷ مورد)، دوران تاریخی (۲۹ مورد)، دوران اسلامی (۳ مورد) و سده اخیر (۲ مورد) تعلق دارند. در مقاله حاضر، با توجه به ریخت شناسی و کارکرد، کلیه محوطه های شناسایی شده به ۸ گونه محوطه های ترکیبی وسیع، گورستان های سنگ چین دوران تاریخی، تپه های باستانی، محوطه های فلزگری، بناهای مذهبی، قلعه ها، سنگ نگاره ها و محوطه های باستانی با دامنه مواد فرهنگی بسیار محدود تقسیم می شوند. محوطه های یادشده با توجه به نوع جغرافیای محل در دو ناحیه متفاوت دشت و ارتفاعات (مناطق کوهپایه ای و کوهستانی) قرار دارند. ریخت شناسی و روند شکل گیری محوطه ها کاملاً متأثر از شاخصه های جغرافیایی یادشده است. نتایج بررسی حاضر نشانگر پتانسیل های قوی ناحیه مورد بررسی جهت مطالعات فرامنطقه ای در دوران های پیش ازتاریخ و تاریخی است. چنانچه تحلیل اولیه نتایج بررسی حاضر با ملاحظه بررسی های انجام شده در نواحی همجوار در حوزه هلیل رود، بلوچستان و سواحل شمالی و جنوبی خلیج فارس نقش واسطه ای ناحیه جنوبی جازموریان را به مثابه پل ارتباطی بین مناطق یادشده در طول دوران فوق آشکار می سازد.

کلمات کلیدی:

چاه دادخدا، بررسی باستان شناختی، محوطه های باستانی، حوزه جازموریان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1292621>

